

Erfenis van de oorlog

👤 Douwe de Vries

In de roman *Draaidagen* van Bianca Boer (1976) besluit de hoofdfiguur Judith haar studie af te breken en weer bij haar 92-jarige oma Nelly te gaan wonen. Omdat de oude vrouw dementerend is, moet haar kleindochter steeds meer zorg aan haar besteden. Na de verhalenbundel *Troost en de geur van koffie* (2007) en de dichtbundel *Vliegen en andere vogels* (2010) is dit het romandebuut van Boer.

Judith, de ik-figuur in het boek, meldt zich als zogenoemde edelfigurant aan bij een film over de Tweede Wereldoorlog. Haar oma – een overlevende van Auschwitz – denkt steeds vaker terug aan haar ervaringen in het concentratiekamp waarin haar eerste man en hun dochtertje werden vergast. Door als – weliswaar belangrijke – figurant in een oorlogsfilm mee te spelen, denkt en hoopt Judith (het verleden van) haar grootmoeder beter te kunnen begrijpen.

De film gaat over een Joodse

vrouw die in de oorlog met haar zoon onderduikt in de psychiatrische inrichting Het Apeldoornsche Bosch. Enkele dagen later in 1943 wordt de instelling ontruimd door de nazi's. Alle patiënten en personeelsleden worden gedeporteerd naar concentratiekampen en vrijwel allen worden vermoord.

Op zichzelf is het samenbrengen van twee verhaallijnen, het dementieproces van de oude vrouw en de filmopnames, een prima basis voor een goede roman. Boer besteedt echter (te) veel aandacht aan de gebeurtenissen op de filmset, voor hobbyisten wellicht interessant maar voor de gemiddelde lezer te langdradig.

Die zal nieuwsgieriger zijn naar de traumatische oorlogservaringen van Nelly en de familiegeschiedenis van oma en kleindochter. Die komen weliswaar aan bod, maar hadden meer uitgediept kunnen worden. Wat is er bijvoorbeeld gebeurd met de vader van Judith die ze nooit

Roman

Draaidagen

Bianca Boer

Uitgeverij Atlas

Contact

€ 21,99

heeft gekend? Wie was de tweede man van Nelly die als opvoeder toch ook belangrijk in het leven van Judith moet zijn geweest? Wel beschrijft Boer met een respectabel inlevingsvermogen hoe patiënten die in het heden van het verhaal wonen in een tehuis, op hun eigen manier als figuranten meespelen in de film. De slothoofdstukken waarin de schrijver beide verhaallijnen bij elkaar brengt, maken veel indruk. De dementerende vrouw herbeleeft de afschuwelijke realiteit van de oorlog, nota bene door toevoegen van haar kleindochter.

Stilistisch moet de manier waarop de ik-figuur niet tegen maar over haar oma spreekt, even wennen. Het zijn korte zinnestelsels waarmee Judith zich probeert in te leven in de gedachten van haar grootmoeder die haar oorlogstrauma herbeleeft. Al met al is dit romandebuut van een dusdanig niveau dat het nieuwsgierig maakt naar een volgend boek van Boer.